

Árbehummu

Dát bargoneavvu lea ovdánahtton “LIVIND - Creative and living cultural heritage as a resource for the Northern Dimension region” -prošeavtta oassin.

Čálit assás báhpára ala, čuoħpa boatkasázu mielde ja bija gasku suorreduorrama.

Mo geavahit hummu?

1. Dán hárbjehusa sáhtttá bargat okto dahje párain.
2. Vállje dakkár ealli árbevieru mii lea dehálaš dutnje (omd. ávvudeami, duoji, árbeborramuša, stohkosa, lundui laktáseaddji doaimma).
3. Dutkka bajilčállagiid hummu ravddas ja vällje dain ovttá dahje moadde.
4. Smiehta muhtin gažaldagaid bajilčállaga vuolde ja mo dat laktásit du välljen árbevrrui. Ságastala vástádusaid birra iežat párain dahje čále daid bajás.

Sáhtát maiddái hutkat lasi gažaldagaid, ja vástidit daidda!

Árbehumuin sáhtát buokčalit immateriála kulturárbbi máilbmái!

Sáhtát álggahit somás ságastallama kulturárbbi birra dahje láidet sierraahkásaš oahppiid suokkardallat dan čiekŋalappot. Mihttomearrin lea nanusmahttit mánáid ja nuorra olbmuid oassálastima ja fállat álkes ja mánggabealat vuogi oahpásnuvvat kulturárbbái.

Hummu gažaldagat láidejit ealli kulturárbbi ja suvdilis ovdáneami ravddaide. Immateriála kulturárbbi leat ealli árbevierut mat gullet olbmuid eallimii. Dasa gullet ovdamearka dihte feasttat, duojit, dánsat ja musihkka, njálmmálaš árbevierut ja borramuššii dahje lundui laktáseaddji ealli árbevierut. Dat guoskkaha min árgabeaivvi eallimis ja feasttain, barggus ja astoáigedoaimmain.

Hummu bajilčállagat čuvodit Suoma oahppoplánaid viiddis máhtu árvovuodu, ja movttiidahttet oahppiid ja oahpaheaddjiid oktasaš oahppanprosessii.

Jurddašeapmi ja oahppama oahppan • Kultuvrralaš máhttu, vuorrováikkuhus ja olggosbuktiin • Alddis fuolaheapmi ja juohkebeaivválaš dáiddut • Mánggalohkandáidu • Diehto- ja kommuniserenteknologalaš máhttin • Bargoeallindáiddut ja entreprenevravuoha • Oassálastin, váikkuheapmi ja suvdilis boahhteáiggi huksen

OAHPPAN (L1, L2, L3, L5)

1. Mo don leat oahppan dán árbevieru? Gii oahpahii dan dutnje?
2. Mo dát árbevieru lea leamaš dutnje ávkin?
3. Leatgo don oahppan dán árbevieru earáide? Mo?
4. Mo teknologalaš ovdáneapmi lea váikkuhan dán árbevierui, dadje leago váikkuhan ollenge?
5. Jáhkátgo ahte dát árbevieru eallá ain boahhteáiggis?

VUORROVÁIKKUHUS (L1, L2, L7)

1. Sáhttago dán árbevieru bokte oažžut ođđa ustibid?
2. Boahtago dutnje buorre veadju dán árbevierus?
3. Sáhttago gii beare oassálastit dán árbevierui (Jurddašagi, Manin, dahje manin i)?
4. Ahtego earát dán árbevieru árvvus? Hallidatgo ahte dat nuppastuvvan dánsa? Mo dat orru dakkár olbmuid geat eat leat (vel) oassálastan dánsa?

BIRAS (L2, L7)

1. Leago dán árbevierus oktavuoha lundui? Mo?
2. Makkár ávdnasat dán árbevierui laktásit? Gos ávdnasat buktotju vvojit dahje mas dat leat ráhkaduvvon?
3. Mo dán árbevieru hárrjeheapmi váikkuha lundui?
4. Sáhttago dán árbevieru hárrjeheapmi dáhkát lundui?
5. Sáhttago dát árbevieru veahkehit ustittáibbon? Mo?

EKONOMIJA (L3, L6)

1. Sáhttago dán árbevieru oassálastit nvtta?
2. Sáhttago dáma árbevieru buttan dahje bálvassan?
3. Vuordaligo dán árbevieru geamu bargu?
4. Leago dát árbevieru geamu bargu?
5. Sáhttago gávppalávuoha bilidit dán árbevieru? Jus ruda dinen deatnuvu mendo olu? Mo?

KULTUVRA (L2, L4, L7)

1. Gii hárrjeha dán árbevieru? Manin?
2. Jmo dán árbevieru oahpahit nuppide (omd. cállimii, sánimii)?
3. Jávkkašigo mihkkige? Gulletgo dán árbevierui ovdamearka dihte sáhtit dahje dinguat mat sáhtáedje jávkát?
4. Mo dát árbevieru lea nuppastuvvan ovdal, vai sáhttago dat nuppastuvvat áiggi mielde?

